

drugiemu piętnaście [...] siedzieć *Oczko* 27, 19v; *BielRozm* 14; Liczcież ále pieniądze: wiem że mi dawano Wczorá pietnaście/ ieno iże ná bórg chćiano. *WyprPl* B4v; *Calep* 888b; Z miáłteczek miełczanie, piętnaście iedného wypráwuia. *SarnStat* 431.

W składni rzádu z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony (180): Annie Cziothcze swoyey rodzoney maiá dacz piethnasczie kop grossy *ZapWar* 1550 nr 2655, 1505 nr 2014 [2 r.], [1519] nr 2244, 1528 nr 2420, 1529 nr 2355, 1550 nr 2666; *MetrKor* 46/114v, 59/271; panna w piętnáście lát mlodá/ fromieziwá/ chodzenim ípratzowaná/ dom od domu chodzi [...] gośpody prośłätz *OpecŻyw* 15, 135v, 176, 193 [2 r.]; gdy [*Maryja*] bogu do kofzczyola byla ofyarouana gdy krom pomocy ue trzech leczyech łama przesłz pyąthnałzczye łtopyenyow uelzła *PatKaz III* 112; napiy fie thego wina kielko razow w ktorim małz vwarzyć piętnáście ziarn Piwonijey *FalZioł* I 98a, I 88c, IV 50d; *MiechGlab* 14; Tho zaftawyla v kłyżadza łzczepana v łzwyethego Marczina wpyaczinałzczye grofłi *LibMal* 1546/114v, 1543/74v, 1551/160v; *LibLeg* 11/156v; przyciągnął ná iedno mieyłce kthore zową Thaphofstry gdzie tám było piętnáście wfi *HistAl* B6, Dv, [I]3, L, M5; *Diar* 90; *BielKom* D; y podpifáli fie tełz trzye łynowie iego/ dziełięć Biskupow/ ośm Opatow/ Grábiow piętnáście/ y Bibliothekáryus *KrowObr* 31v; Pośłal Pan wnet Proroká áby mu powiedzwał/ Iże mu piętnáście lat ielzcze czáfu przydał. *RejWiz* 137; Piętnáście łokćiow wyłłza byłá wodá nád gorámi kthore zálałá. *Leop Gen* 7/20, *B2, 4.Reg 20/6, Act 27/28, Gal 1/18; *WyprKr* 106v; A miał Sybá łynow piętnáście/ á łłuzebnikow dwádzieściá. *BibRadz* 2.Reg 9/10, Gen 7/20, 4.Reg 14/17, Ez 45/12, Os 3/2, Act 27/28; Látá 1282 Litwá z Iáćwiefzámí wtárgnęli do Lubellkíey zímie/ ktorą piętnáście dni woiowáli *BielKron* 364v; przy kośćiele wiezá ielł w okrág ná piętnáście krokow *BielKron* 456v, 2v, 4v, 61, 129, 147v (24); *KwiatKsiąż* N3v, N4v [3 r.]; Annos natus quindecim Piętnáście lat ma. *Mącz* 241 b, 35b, 122b, 222d, 276a, 483b; Weźmi kwiatkow lelijowych dobrze rołkwitnionych piętnáście *SienLek* 160v; káždé łtáiánié ma mieć piętnáście miar przerzeczónych. *GrzepGeom* L2v; Piętnáście łokći czyniá iednę łalkę *GrzepGeom* L3v, L3 [2 r.], L3v, L4 [2 r.], L4v [3 r.], M; przyiácháli do rzymu w piętnáście dni. *HistRzym* 130v, 129v; *RejZwierc* 188; w ten czás iednych pierśćieni piętnáście Spádown nábráli od Rzymian pobitych Poeni. *BielSpr* 44; piętnáście łzeklow będzie v was grzywną. *BudBib Ez* 45/12, Ex 38/14, 2.Reg 9/10; *Strum* C4v; Wtym czáłie rozniemogł się Łázarz Brát/ Máriey y Marty w Betániy/ ktora tilo piętnáście łtáián byłá od Ieruzalem. *BiałKaz* C2v; *BudNT Act* 27/28; *PaprPan* Ffv; więcey niż piętnáście Heretykow iádowitych ná łtolicy Cárogrockíey aż do síodmego zboru siędziało *SkarJedn* 169; *SkarŻyw* 35, 50, 270, 309, 331 marg (12); *ZapKościer* 1587/74, 1588/80v; Tákże tełz Ouidius vczynił piąciamnaście kłiąg łwoich Metamorphofeos názwánym/ iż ie tákże łpalił *StryjKron* A6, 309, 472, 642, 657; *ReszPrz* 46; *Calep* 888b; *Phil* Q4; Mnie nic po tákim młodym/ ia chcę łtáteczného/ Coby miał z piętnáście lat/ niedbam o płochého. *WyprPl* 3v; Piętnáście Paćierzy przydáiemy zá pięć naprzednieyłzych ran/ pánu náłzemu *LatHar* 508, 286, 492 [2 r.], 493 [3 r.], 496, 507 (18); poźedłem do Ieruzálem ábym ogládał Piotrá; y zmiełzkałem v niego piętnáście dni. *WujNT Gal* 1/18, s.15 marg, *Ioann* 11/8, Act 27/28; IÁko z pośpolitého Státutu Opiekunowie łą powinni zdáć dobrá dziećióm piętnáście lat máiącym *SarnStat* 584, 188, 274, 584, 604, 617 (9); *VotSzl* E4; Ledwie ielł piętnáście dni, iákoś do rąk łwoich Wziął pieniądze zá ten dom *CiekPotr* 30;

[W tym młyniku nie miałą inszego nic, jedno słody Karczmarze stromieccy, których iest piętnaści *LustrMaz I 60*]. Cf *Zestawienia liczebnikowe*.

W składni zgody z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony (28): ZapWar 1512 nr 1903, 1522 nr 2279, 1540 nr 2499, 1545 nr 2635, 1549 nr 2663 [2 r.]; ziarnka Piwonijey piętnaście: ftarte na proch á zwinem pite poranu/ maią [...] nie poľpolitą włofnoć naprzeciw s. Walente⁸⁰ niemoczy. *FalZioł V 76a, I 31b, IV 26b, V 114; Mężczyzná kthory niema piętnaście lat á biała głowá 12 nie winni w práwie odpowiedáć. UstPraw H3v; Wenetowie przed thym w pięćinaście dniách wdziáľali byli mury BielKron 273, 327v, 387; yzeby áz do piętnaście lat w mnieyŝe prace dziatki były wdawany KwiatKsiąż N4v, N; Mącz 54b, 122b, 200c, 342d; mowi o nim [o Izmaelu] iákoby mu rok ábo pułtorá było/ gdyż iuż miał lepiej pięćiuńaście lat CzechRozm 148v, 136; StryjKron 447; Mnie do wyliczenia piętnaftu rádości iey [Panny Maryjej]/ to naprzod przywiodło/ iż w modlitwie Kościelney [...] piętnaście ich dotkniono LatHar 492; Hymn o piętnaftu boleściách B. Panny Máryey. LatHar 496, 488 [2 r.], 493, 514. Cf *Zestawienia liczebnikowe*.*

Zestawienia liczebnikowe [w składni rzędu] (26):

Spójnik „i” łączy setki i jedności (2): BibRadz Gen 5/10; Zył lat fto y piętnaście. SkarŻyw 455.

»piętnaście set« = 1500 (10): *KromRozm I E4v; pan Kryłtus zbáwićyel [...] przed pyąćyńańcye fet lat ná fwyecye widomye obcuyác myędzy ludźmi/ [...] zakonu fwego vczyl KromRozm II b4v; KromRozm III O; w Lilfybonie piętnaście fet domow vpadło BielKron 190v, 328v [2 r.]; BiałKaz L2; Ci piętnaście fet koni Mołkwy poráźili/ Y Woiewodę tégoż woyłká zácúpili KochJez B3v; Czemu po czterech fet lat (á teraz iuż po pięćinaście fet lat) chcelz nas vczyc tego/ czegoľmy pierwey nie wiedzieli? WujNT 525; [KorcZ Rozm H2v].*

~ *Zestawienie wielocłonowe (1):* poczet ludu Izráelłkiego [...] Od fynow Afłer czterdzyeści tylięcy y piętnaście set [= 41500]. *BielKron 39. ~*

»piętnaście tysiąć (a. tysięcy)« (14): tho wfłiczko pyetnańcye thiflyacz flothicz [!] vcziny *LibLeg 10/97, 9/50; [Amurat]* kazał fie znowu ku łzturmu gotowác/ á áby mu Skánderbek nieprzekazał wyfadził Ferybáľzę nań spiąćyńańcye tysiąć ludzi *BielKron 248v, 247, 250v, 258, 314, 375 (9); BudBib Iudic 8/10; było w nim konnego ludu iák Wapouius piľze piętnaście tylięcy StryjKron 662; Ytich cibi piacinańcye tifieci łkoda zamiltzec łktoremi Bornomiľa po Hayduki biezal PaprUp K2v; [Obaczy Kiszka, hetman aż go wojsko goni Moskiewskie w pięćiuńańcye tysiąć zbroyne koni StryjPoczqł 429; żeby Turkow nie miáło być więcej pięćinańcia tylięcy BielKron 1597 715].*

a. [W funkcji rzeczownika: »piętnaście« = kara pieniężna wynosząca trzy grzywny (pierwotnie 15 grzywien): tákowe niepoľfułzeńłtwo y zdráde ich karząc/ chcemy áby winę piętnáďńieftą/ ktorą zowá piętnańcye/ tákowi przeciwiáńcy fie Nam y łedźiemu [!] nałzemu byli powinni zápláćić. *HerburtStat 507 (Linde s.v. piętnadziesta).*]

Cf PIĘTNADZIESIĄT, PIĘTNADZIESIĘTY, PIĘTNAŚCIEKROĆ